

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

XII [i. e. X]. De eius morte: & quid de viroque senserit Lutherus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

X. Tandem post multas inter bellicosos illos Alpium accolas excitaras seditiones ac cædes, Oecolampadius ex hac vita abiit, coram iusto illo iudice eorum quæ docuit ac fecit rationem redditurus. Valde illum Zuinglij cui vitæ tantum mensem superstes fuit, mois afflixisse putatur (a) quam sæpè deplorabat; quem etiam, quamvis pro patria sanguinem effudisset, longe felicitati morte dignum fuisse aiebat. Paulo ante mortem, Ego, aiebat, (b) totus incertus in fide & fluctuans, ab eo, coram Dei tribunali rationem redditurus atque experiturus utrum doctrina mea vera, an falsa fuerit. Heus tu Oecolampadi, non opus est tam procul iudicium veri petere, Habebas Ecclesiam columnam veritatis &c. cur non audisti eam? Amicitia certè, quæ inter ipsum & Zuinglium artificiosa fuit, plus quam conscientia dedisse liquet. Lutherani aiunt, eum Landgrauio aliquando in sermone familiari dixisse, velle se manum sibi abscissam fuisse, prius quam quidquam de hac controuersia esset à se scriptum (c) quod à Petro Plateano, qui sermone huic interfuerat, Luthero postea relatum affirmant. De morte eius diuersa sunt iudicia. (e) Lutherus a diabolo noctu eum in lecto strangulatum ait Bezapeste mortuum scribit. Capito, longo & graui morbo confectum obiisse dicit, quumque amicis quendam ad lectum accedentem vidisset, rogasse: Ecquid nouarum rerum afferret? Illo nihil scire se negante, dixisse: Atqui ego scio. Mox enim in Paradisum ego abibo. Alij e contra aiunt, eum exclamasse, iam iam in inferno se futurum. Lindanus in desperatione mortuum auctor est: & alij eiusdem temporis violentas sibi manus inferre conatum esse affirmant.

Eccè tibi tres Sacramentarium hæreseos, quæ magnam Christianæ Reipublicæ partem infecit, primos Auctores. Ea tres diuinæ sifas est dicere Veritatis præcones. Ea tres eius doctrinæ columnas, quæ non toto biennio in octo diuersas Sectas fuit diuisa, vt ipse Lutherus in quodam Sermone notat. (e) Westphalus nullam doctrinam citius fuisse propagatam, nec maiori conatu & hypocriti defensionem scribit, quam Sacramentarium, non Catholicis modo, sed & Lutheranis tam execrabilem, vt reconciliationis ne minima quidem spes sit. Et Sacramentarij quidem in Germania, Principum in Comitibus decretis, eadem conditione & loco haberi iubentur, quo Anabaptistæ, vt è Sleidano passim videre est. Lutherus ipse dicit, (f) Tres illos doct., inam suam à diabolo accepisse: sequè qui

alterum pedem iam in sepulchro habeat, hanc ad Dei tribunal gloriam allaturum quod Carolstadium Zuinglium & Oecolampadium, tamquam Sacramenti inimicos condemnari, neque ullam sibi vel verbis, vel litteris vel quacumque alia re cum eis amicitiam futuram, vt Deus iubet. At Zuingliani, Caueat, inquit, Lutherus, ne cum isthoc tam atroci & implicabili animo omnium se hæreticorum caput & ducem constituerit, vt qui nihil commune cum eis habere velit qui solum Iesum Christum profitentur. Porro Zuinglius Carolstadij nomen quodammodo obliuiscerit, & Oecolampadij opera adiutus, è ruinis ipsius suam sectam ædificauit, quæ Zuinglianorum est appellata. Et Lutherus, Peucero teste, (g) relicto Carolstadio, abdomine magis & fastu quam doctrinâ inflato, omnes suas vires contra Zuinglium & Oecolampadium, multo validiores antagonistas, conuertit Zuingliani vero, vt Bullingerus notat, in octo factiones fuerunt diuisi: nimirum in Significatiuos, Tropistas, Energeicos, Arrhabonarios, Adeserarios, Metamorphistas, Iscariotistas, & Neutrales. Mortuum Oecolampadium primum eius Ciuitatis episcopum (sic enim ipsi appellant) Senatus Basileensis magnis honoribus est profectus, (h) erecto, quod adhuc in chæro templi primarij conspicitur, Epitaphio his verbis conscripto: D. IO AN. Oecolampadius, professione Theologus, trium linguarum peritissimus, Auctor Evangelicæ Doctrinæ in hac urbe primus, & templi huius verus Episcopus, vt Doctrinæ sic vitæ sanctimoniam calendissimus, sub breue saxum hoc reconditus iacet. Ridiculum sane in multis epitaphion quid enim? Basilea primū ex Oecolampadio Euangelium audiit & non à B. Pantalo & c. Apostolorum vicinis? & quid illud Templi verus Episcopus? Nugæ, & fania.

Lutherus accepto de Oecolampadij morte nuncio, exclamasse dicitur: Ah te miserum & infortunatū Oecolampadiū! Tu ipse infelicitati tua vases fuisti; quum Deum

a Sim. Gryn. de Oecolamp Mycon. Capito. Pantaleon in prosop. graph. b Luth. tom. 6. fol. 84. c Selnec fol. 36. Forcheimerus in mallo Caluin. st. 9 2 3. Schlusselb. Theo. Cal. lib. 2. fol. 69. Luth. de miss. priu. Et in defen. de Cœn. Dom. Eras. ep. st. ad Cœcl. Laur. fol. 21. Fran. Cor. lib. 2. d Serm. sup. Sacram. habito anno 1527. Hagen. noa. c Luther ep. ad Brem. Schlussel lib. 4. Append. Brem. adu. Westphal. Beuml. in anal. disp. Inc. And. Histor. de Melanch. fol. 9 seq. g Laur. Sur. com. histor. fol. 214. an. 31. Laur. hist. Sac. fol. 21. f. 1. Hist. de Cœn. Aug.

Deum ultorem tibi imprecatus es, si doctrinam tua falsa esset. Deus tibi ignoscet, si in tali statu es, ut ignoscere tibi possit. Lutherani etiam aiunt, (a) Martinum suum in Marpurgensi Colloquio tam Zuinglio quam Oecolampadio infelicem hunc exitum prædixisse, his fere verbis: *Cavete vobis, domini. Merendum enim est ne priusquam triennium abeat, res in eum statum deducatur, ut vestram fortunam sitis deploraturi.* Sicque evenisse, Zuinglio & Oecolampadio ante illud tempus horribili morte sublaris. Sed hæc satis. Ad Confessionistas iam pergamus. Novum nihilominus Sacramentarium magistrum libro VI. producemus, qui tamquam peritior artifex superiorum illorum laboribus sua fornace recoctis, aliam formam induxit.

DE PHILIPPO MELANCHTHONE ne Confessionistarum Patre & auctore.

CAPUT IX.

ARGUMENTUM.

- I. De Philippo Melancthone, eiusque horoscopo: & inventute.
- II. Melancthon Augustana Confessionis auctor.
- III. Quantum Melancthoni Lutherus tribuerit.
- IV. Melancthon è Septuaginta numero.
- V. Post Lutheri mortem sententiam mutat.
- VI. Insimulatur quod Lutheri opera depravavit.
- VII. Confessionistarum Fides, cuius Melancthon fuit auctor.
- VIII. Eorundem inconstantia.
- IX. Ultima Melancthonis verba, & obitus.

PHILIPPUS Melancthon, tertius in hæreticorum exercitu aciei, Confessionistarum videlicet, dux (ut qui Augustanam Confessionem conscripserit) fidus Lutheri Achates & quasi Mercurius Germanorum fuit: ingenio vivido & acri, placidiore paulo & modestiore præditus, & qui valde caveret, ne excessus in ipso notari posset (b) Lutherani Melancthonem Luthero socium à Deo adiunctum scribunt (c) sed diversis omnino virtutibus ornatum. Non ille tanta quanta Lutherus pugnabat aut disputabat vehementia, sed dulci quadam lenitate tam concertationum eiusmodi asperitatem mitigabat quam Principum fiducia componebat. Nec quisquam ex omnibus qui contra Ecclesiam cornua sustulerant, mi-

nus ambitiosus habebatur; eoque discipulos suos nequanquam Melancthonianos appellari voluit, quanquam nomine hoc post mortem eius non pauci se iactarint, qui execrabiles postea errores pepererunt. (d) Vultu virtutis quandam speciem & innatam bonitatem præ se ferebat; tanto maiori cum honorum ac recte sentientium periculo (e). Quemadmodum enim auro & pulcherrimis coloribus cariosum sæpe & putridum lignum tegitur: ita hic externa pietatis specie hæreseos suæ sordes velabat, ut etiam ij restantur, qui eum Germaniæ secundum Prophetam faciunt & appellant. Philosophiæ & bonarum litterarum valde peritus existimabatur. (f) ut & Græcæ linguæ, ad cuius professionem è Thuringia, ubi Anno M D XVII. docebat, à Friderico Saxonix Electore VVitebergam fuit vocatus, eo tempore quo Lutherus contra Indulgentias tonare incipiebat, quamvis ille vix adhuc viginti annos natus esset. Tum indissolubili duo hi amicitia nodo, quem neque mors neque opinionum diversitas dissolvit constricti sunt; sic ut nulla sine Philippo Martini statua videretur. Duo hi gemini celebrabantur; tamquam felix illud S. Petri & S. Pauli par, scilicet Germanorum Apostoli: atque ut, quos sibi ipsi tribuunt, titulos eis relinquamus (sunt Lutherus scilicet, Esaias, alter Hieremias. Sic enim Lutherus scribit: *Ego Esaias sum, Melancthon Hieremias.* Hunc enim solū, ut ipse Lutheri discipuli fateantur, opinionum suarum moderatorem & arbitrum Lutherus ferre poterat; ut ex horribili illa contra Brasim de Libero arbitrio disputatione apparet. Quæ enim Lutherus cū ipsa recta ratione bellū suscepisse videretur (g) à Melancthone corrigi se & ad meliorem sensum reduci passus est. Illud non immerito alicui mirū videatur, quomodo animū humanitatē utcumque & litterarū ac Philosophiæ cognitione imbutum, illa opinio subire potuerit, ut de ijs abdicandis & Christiana republica proscribendis cogitavit. Quam enim, ut alibi quoque dictum est, Lutherum magistrum de illo S. Pauli Apostoli, ad Colossenses locō, *Cavete ne à Philosophia decipiāmini,* &c. differentem audivisset, statim Aristoteli ac omnibus bonis literis

a Selnecc. hist. de prog. Aug. Con. fol. 35. i. 3. b Befeld, dissert. 1. Alberus &c. c Schlüsselb. theo. Calu. lib. 2. fol. 1001. d Bez. in Leon. e Sur. hist. com. an. 1500. fol. 340. Io. ach. Camer. dr. in vita Mel. Adamus Sib. Silesius ibid. V. lenb. caus. 7. c. 7. pag. 180. 181. m. 2. Tom. 2. f. 488. f in libell. Germ. vita Lutheri pag. 13. V. lenb. caus. 15. pag. 510.